

A Kvassay Jenő Terv – a Nemzeti Vízstratégia

A magyar vízgazdálkodás 2030-ig terjedő keretstratégiája és 2020-ig terjedő középtávú intézkedési terve

2015-ben az ENSZ Közgyűlés által elfogadott 17 Fenntartható Fejlődési Cél közül a hatodik („SDG6”) a fenntartható vízgazdálkodás, amely átfogó globális vízpolitikai program megvalósítását célozza 2030-ig. Ehhez a célhoz kapcsolódik a (Kvassay Jenő Terv) KJT, melynek célja a társadalom és a víz viszonyának a feltárására támaszkodva intézkedések megfogalmazása, hogy

- a világot fenyegető vízválságot hazánk elkerülhesse, annak már mutatkozó jelei ellen időben megtehesse a szükséges intézkedéseket,
- őrizzük meg a vizet a jövő nemzedékek számára, mert az élet mással nem pótolható feltétele, és a gazdaság erőforrása,
- hatékonyan, a gazdaságot támogatóan éljünk a kínálkozó előnyeivel,
- kellő biztonságban legyünk fenyegető káraitól.

Kiemelkedően fontos, hogy a folyamatok kézben tartására szakmailag alkalmas, erőforrásokkal kellően ellátott, stabil vízügyi intézményrendszer álljon rendelkezésre.

A KJT kiindulópontja, hogy nincsen önmagáért való vízgazdálkodás, a vízgazdálkodás szolgáltatás a társadalom és a gazdaság igényeinek a kielégítésére.

A KJT különösen fontosnak tartja a természetes folyóvizek védelmét és azok természetes állapotának megtartását, valamint a mezőgazdaság vonatkozásában a természeti adottságokhoz jobban igazodó tájgazdálkodás megvalósulását, így ezek tekintetében a természetvédelem és ökológia igényeihez igazodó vízgazdálkodási keretrendszert vázol fel.

A KJT deklarált alapgondolata, hogy a nagy létesítményekbe történő beruházásokkal szemben az integrált, adaptív vízgazdálkodást helyezi előtérbe: „A jövő vízgazdálkodásának a legnagyobb kihívása, hogy miként legyen megelőző és miként tegyen szert rugalmas eszközökre. Ez az évszázados „létesítményes” (hard) vízépítéssel szemben a vízigény- és kibocsájtást szabályozó, területhasználatot befolyásoló integrált (soft) vízgazdálkodás”.¹

A KJT stratégiai jövőképeinek egyik legfontosabb eleme a vízvisszatartás, mely mind az aszály és öntözés, mind a csapadékvíz-gazdálkodás, mind pedig az árvízi kockázatok kérdésének orvoslásához hozzájárulhat, ha az a fenti új, rugalmas eszköztárral dolgozik. A stratégia által felvázolt hosszú távú célként megfogalmazott rendszer törekszik a hazánkon átfolyó vizek természetes visszatartásával élénkíteni a gazdaságot, és erősíteni az ezekhez kapcsolódó igen jelentős ökoszisztéma-szolgáltatásokat. Fentieket illusztrálja a mellékelt ábra a tervből, melyből látszik, hogy a stratégiai célok ellenére Magyarország vízmérlege tradicionálisan negatív, azaz vízelvezésre épülő vízgazdálkodás folyik.

¹ Kvassay Jenő Terv: <http://www.kormany.hu/download/6/55/01000/Nemzeti%20V%C3%ADzstrat%C3%A9gia.pdf>

Hosszú távú országos vízmérleg

Forrás: Kvassay Jenő Terv

Javaslatok

A vízvisszatartás jelenlegi struktúrájához képest fontos célnak tekinthető a vízpótlás infrastruktúrájának javítása, a VTT-tározók² rendszeres, vagy állandó tározásra történő felhasználása, valamint a fenntartható vízvisszatartási rendszer kialakítása. A vízvisszatartást elősegítő intézkedések közül fontos a jogi és műszaki szabályozási környezet megváltoztatása, továbbá a vízvisszatartásra épülő, vagy ahhoz alkalmazkodó mezőgazdasági formák támogatási rendszereinek kialakítása. Nem mellékes tény, hogy ezen intézkedések a változó klíma és egyre szélsőségesebbé váló időjárási körülmények között segítik a társadalom klímaalkalmazkodását, továbbá segítik a fenntartható, adaptív, helyi adottságokra építő mezőgazdaság révén az élelmezésbiztonságra vonatkozó Fenntartható Fejlődési Cél elérését is („SDG2”).

Összeállította: WWF Magyarország
<http://wwf.hu/>

² A Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése keretében épített és építendő víztározók.